

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 1Tdo/61/2024
Identifikačné číslo spisu: 0020010638
Dátum vydania rozhodnutia: 25.02.2026
Meno a priezvisko: JUDr. Patrik Príbelský
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2026:0020010638.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu JUDr. Patrika Príbelského, PhD. a sudcov JUDr. Martina Bargela a JUDr. Emila Klemaniča na neverejnom zasadnutí konanom 25. februára 2026 v Bratislave v trestnej veci obvineného U. U. pre zločin usmrtenia podľa § 149 ods. 1, ods. 2 písm. a), ods. 4, ods. 5 Trestného zákona a iné, o dovolaní obvineného podanom proti uzneseniu Krajského súdu v Košiciach, sp. zn. 4To/50/2021, z 13. októbra 2021

rozhodol:

Podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku dovolanie obvineného U. U. o d m i e t a.

Odôvodnenie

Rozsudkom Okresného súdu Michalovce, sp. zn. 3T/95/2020, z 18. mája 2021, bol obvinený U. U. uznaný za vinného zo spáchania zločinu usmrtenia podľa § 149 ods. 1, ods. 2 písm. a), ods. 4, ods. 5 Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. h) Trestného zákona, a to na skutkovom základe tam podrobne rozvedenom.

Za to bol obvinenému uložený podľa § 149 ods. 5, § 38 ods. 3, § 36 písm. j) Trestného zákona trest odňatia slobody vo výmere rokov, na výkon ktorého bol zaradený podľa § 48 ods. 2 písm. a) Trestného zákona do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia. Podľa § 61 ods. 1, ods. 2, ods. 5 písm. b) Trestného poriadku súd obvinenému uložil aj trest zákazu činnosti viesť motorové vozidlá všetkých druhov na doživotie. Tiež podľa § 287 ods. 1 Trestného poriadku súd uložil obvinenému povinnosť nahradiť škodu poškodenej R. L., vo výške 466,99 eur, poškodenej U. Y., vo výške 643 eur a poškodenej X.W. Y., a. s., vo výške 857,82 eur. Podľa § 288 ods. 2 Trestného poriadku sa poškodené R. L. a U. Y. navyše so zvyškom ich nároku na náhradu škody odkazujú na civilný proces.

Krajský súd v Košiciach ako odvolací súd rozhodujúci na podklade odvolania obvineného tak rozhodol, že ho uznesením, sp. zn. 4To/50/2021, z 13. októbra 2021, podľa § 319 Trestného poriadku zamietol.

Obvinený podal prostredníctvom obhajcu proti uzneseniu odvolacieho súdu dovolanie, a to s poukazom na údajné naplnenie dôvodu dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku [rozhodnutie je založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného

hmotnoprávneho ustanovenia; správnosť a úplnosť zisteného skutku však dovolací súd nemôže skúmať a meniť].

V súvislosti s uplatneným dovolacím dôvodom obvinený U. U. namietal pochybenie zo strany súdov, nakoľko skutkový stav nebol správne právne kvalifikovaný, keďže bol uznaný za vinného zo zločinu usmrtenia podľa § 149 ods. 1, ods. 2 písm. a), ods. 4, ods. 5 s poukazom na § 138 písm. h) Trestného zákona, pričom správne v zhode s ustanovením § 10 Trestného zákona, mal byť tento skutok označený, a teda kvalifikovaný ako prečin. Ďalej argumentoval tým, že išlo o nedbanlivostný trestný čin a všetky trestné činy spáchané z nedbanlivosti sú prečinními. Tým, že daný trestný čin bol označený ako zločin, prišlo podľa jeho názoru k nesprávnej právnej kvalifikácii. Navrhol preto, aby dovolací súd rozhodol, že napadnutým uznesením Krajského súdu v Košiciach bol porušený zákon v jeho neprospech, aby zrušil tak rozhodnutie odvolacieho súdu, ako aj súdu prvého stupňa a tomu zároveň prikázal, aby vec v potrebnom rozsahu znovu prerokoval a rozhodol.

K dovolaniu sa využívajúc svoje právo podľa § 376 Trestného poriadku vyjadril prokurátor síce v podstate tak, že zmenil niekoľko zjednodušených spôsobov ako napraviť túto zjavnú nesprávnosť, v prípade, že by neprichádzali do úvahy, až vtedy navrhol dovolaniu vyhovieť. V prípade, že obvineným namietanú chybu nebude možné odstrániť vydaním opravného uznesenia, navrhol aby bolo dovolaniu vyhovené.

+ + +

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako dovolací súd (§ 377 Trestného poriadku) pred vydaním rozhodnutia o dovolaní obvineného skúmal procesné podmienky pre jeho podanie a zistil, že dovolanie bolo podané proti prípustnému rozhodnutiu [§ 368 ods. 1, ods. 2 písm. h) Trestného poriadku a § 566 ods. 3 Trestného poriadku], osobou oprávnenou na jeho podanie [§ 369 ods. 2 písm. b) Trestného poriadku], prostredníctvom obhajcu (§ 373 ods. 1 Trestného poriadku), v zákonnej lehote (§ 370 ods. 1 Trestného poriadku), na príslušnom súde (§ 370 ods. 3 Trestného poriadku), že spĺňa obligatórne obsahové náležitosti (§ 374 ods. 1, ods. 2 Trestného poriadku) a tiež, že obvinený pred jeho podaním využil svoje právo podať riadny opravný prostriedok, o ktorom bolo rozhodnuté (§ 372 ods. 1 Trestného poriadku). Najvyšší súd po splnení vyššie vymedzenej formálnej prieskumnej povinnosti zistil, že dovolaniu obvineného nie je možné vyhovieť, nakoľko je zrejmé, že nebol naplnený obvineným uplatnený dovolací dôvod, ani žiaden iný z dôvodov dovolania podľa § 371 ods. 1 Trestného poriadku.

Najvyšší súd poznamenáva, že dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok. Nielen z označenia tohto opravného prostriedku ako mimoriadneho, ale predovšetkým zo samotnej úpravy dovolania v Trestnom poriadku je zrejmé, že dovolanie nie je určené k náprave akýchkoľvek pochybení súdov, ale len tých najzávažnejších, mimoriadnych, procesných a hmotnoprávnych chýb. Tie sú ako dovolacie dôvody taxatívne uvedené v ustanovení § 371 ods. 1 Trestného poriadku, pričom v porovnaní s dôvodmi zakotvenými v Trestnom poriadku pre zrušenie rozsudku v odvolacom konaní sú koncipované podstatne užšie.

Dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, ktorým bola vec právoplatne skončená. Predstavuje tak výnimočný prielom do inštitútu právoplatnosti, ktorý je dôležitou zárukou stability právnych vzťahov a právnej istoty. Preto sú možnosti podania dovolania, vrátane dovolacích dôvodov, striktne obmedzené, aby sa širokým uplatnením tohto mimoriadneho opravného prostriedku nezakladala ďalšia riadna opravná inštancia a dovolanie nebolo chápané len ako „ďalšie odvolanie“.

Čo sa týka viazanosti odvolacieho súdu dôvodmi dovolania, ktoré sú v ňom uvedené v zmysle § 385 ods. 1 Trestného poriadku k tomu treba poznamenať, že táto sa týka vymedzenia chýb napadnutého rozhodnutia a konania, ktoré mu predchádzalo (§ 374 ods. 1 Trestného poriadku) a nie právnych dôvodov dovolania uvedených v ňom v súlade s § 374 ods. 2 Trestného poriadku z hľadiska ich hodnotenia podľa § 371 Trestného poriadku. Zjednodušene povedané, podstatné sú vecné argumenty uplatnené dovolateľom a nie ich subsumpcia (podradenie) pod konkrétne ustanovenia § 371 Trestného poriadku.

Z toho vyplýva, že v prípade, ak chybám vytýkaným v dovolaní v zmysle § 374 ods. 1 Trestného poriadku nezodpovedá dovolateľom označený dôvod dovolania podľa § 371 Trestného poriadku a ani iný dôvod dovolania uvedený v tomto ustanovení, dovolací súd dovolanie odmietne podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku, alebo zamietne podľa § 392 ods. 1 Trestného poriadku bez toho, aby zisťoval inú chybu napadnutého rozhodnutia alebo konania, ktorá by zodpovedala právnomu dôvodu dovolania označenému dovolateľom v zmysle § 374 ods. 2 Trestného poriadku.

Ak ale dovolací súd zistí chybu rozhodnutia alebo konania, vecne špecifikovanú dovolateľom podľa § 374 ods. 1 Trestného poriadku, ktorej pri jej správnej právnej (procesnej) kvalifikácii zodpovedá iný právne uplatniteľný dôvod dovolania, než ktorý dovolateľ uviedol v dovolaní v zmysle § 374 ods. 2 Trestného poriadku, dovolací súd dovolaniu vyhovie postupom podľa § 386 a nasledujúcich ustanovení Trestného poriadku a zistenú chybu vo výroku svojho rozsudku podradí pod dovolací dôvod zodpovedajúci zákonu (viď k tomu bližšie uznesenie najvyššieho súdu, sp. zn. 2Tdo/30/2011 zo 16. augusta 2011, publikované v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod č. 120/2012).

K dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku.

Podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku dovolanie možno podať, ak je rozhodnutie založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia; správnosť a úplnosť zisteného skutku však dovolací súd nemôže skúmať a meniť.

Nesprávnym právnym posúdením zisteného skutku sa rozumie, že skutok bol v napadnutom rozhodnutí kvalifikovaný ako trestný čin napriek tomu, že nešlo o žiadny trestný čin, alebo že ustálený skutok vykazuje znaky iného trestného činu, alebo že obvinený bol uznaný za vinného z prísnejšieho trestného činu, než ktorého sa ustáleným skutkom dopustil. Podstatou správneho posúdenia skutku je aplikácia hmotného práva, teda že skutok zistený v napadnutom rozhodnutí súdu bol subsumovaný - podradený pod správnu skutkovú podstatu trestného činu upravenú v Trestnom zákone, pričom len opačný prípad (nesprávna subsumpcia) odôvodňuje naplnenie tohto dôvodu.

Nesprávnym použitím iného hmotnoprávneho ustanovenia sa rozumie nedostatočné posúdenie okolností vylučujúcich protiprávnosť (§ 24 - krajná núdza, § 25 - nutná obrana, § 26 - oprávnené použitie zbrane, § 27 - dovolené riziko, § 28 - výkon práva a povinnosti, § 29 - súhlas poškodeného, § 30 Trestného zákona - plnenie úlohy agenta), prípadne zániku trestnosti činu (najmä § 87 Trestného zákona - premlčanie trestného stíhania), resp. chybné rozhodnutia súdu pri uložení úhrnného trestu a spoločného trestu (§ 41 Trestného zákona), súhrnného trestu (§ 42 Trestného zákona), trestu odňatia slobody na doživotie (§ 47 a nasl. Trestného zákona) a pod..

V zmysle dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku, je dovolací súd viazaný zisteným skutkovým stavom veci tak, ako ho ustálili súdy nižšej inštancie, pričom nie je oprávnený posudzovať spôsob hodnotenia dôkazov a závery, ktoré z dokazovania skôr vo veci konajúce a rozhodujúce súdy vyvodili a ktoré sú podkladom pre zistenie skutkového stavu. Preto platí, že vo vzťahu ku skutkovému stavu zistenému súdmi prvého, prípadne druhého stupňa môže minister spravodlivosti v dovolaní uplatňovať len námietky právneho charakteru, no nikdy nie námietky skutkové.

Podstatou dovolacej argumentácie obvineného nie je, že by skutok bol chybné subsumovaný pod príslušnú skutkovú podstatu, ale to, že v tzv. právnej vete bol chybné použitý termín „zločin“ namiesto správneho termínu „prečin“, v čom vidí nesprávnu právnu kvalifikáciu.

Podľa § 8 Trestného zákona trestný čin je protiprávny čin, ktorého znaky sú uvedené v tomto zákone, ak tento zákon neustanovuje inak.

Podľa § 9 Trestného zákona trestný čin je prečin a zločin.

Podľa § 10 ods. 1 písm. a) Trestného zákona prečin je trestný čin spáchaný z nedbanlivosti.

Podľa § 149 ods. 5 Trestného zákona odňatím slobody na sedem rokov až dvanásť rokov sa páchatel potrestá, ak činom uvedeným v odseku 4 spôsobí z nedbanlivosti smrť dvoch alebo viacerých osôb.

Z uvedeného vyplýva, že aktuálne platný Trestný zákon vychádza z bipartície súdne trestných deliktov na prečiny a zločiny, pričom špecifickou kategóriou zločinu je obzvlášť závažný zločin. Ide teda o formálnu koncepciu klasifikácie trestných činov vychádzajúcej z dvoch kritérií, a to formy zavinenia a výšky zákonom ustanovenej trestnej sadzby v osobitnej časti Trestného zákona. „Trestný čin“ však aj naďalej zostáva nadradeným generickým pojmom označujúci a definujúci súdne trestný delikt napĺňajúci zákonom predpísané (stanovené) znaky príslušnej skutkovej podstaty.

Ak je preto v rámci subsumpcie určitého skutku pod konkrétnu skutkovú podstatu mylne uvedený len druh formálnej kategórie trestného činu - zločin/prečin, ale správne je uvedené zákonné pomenovanie trestného činu a jeho paragrafové označenie, nemožno skonštatovať, že skutok bol v napadnutom rozhodnutí kvalifikovaný ako trestný čin napriek tomu, že nešlo o žiadny trestný čin, alebo že ustálený skutok vykazuje znaky iného trestného činu, alebo že obvinený bol uznaný za vinného z prísnejšieho trestného činu, než ktorého sa ustáleným skutkom dopustil.

Inými slovami, v takomto prípade neprichádza k nesprávnemu posúdeniu zisteného skutku.

Rovnako by k tomu nedošlo ani v prípade, ak by konajúci súd na označenie deliktu použil genericky nadradený pojem „trestný čin“ bez špecifikácie, či sa jedná o zločin alebo prečin, či obzvlášť závažný zločin.

Pravdou teda je, že obvinený U. U. bol uznaný za vinného z trestného činu súdmi oboch stupňov označeného ako zločin usmrtenia, hoci daný trestný čin usmrtenia podľa § 149 Trestného zákona je nedbanlivostný delikt vo všetkých svojich odsekoch a v súlade s ustanovením § 10 ods. 1 písm. a) Trestného zákona mal byť v rámci bipartície správne označený ako prečin usmrtenia.

Ako už bolo uvedené, nejedná sa však o také pochybenie, ktoré by bolo spôsobilé naplniť dôvod dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku.

Podľa § 163 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku rozsudok po úvodných slovách „V mene Slovenskej republiky“ musí obsahovať výrok rozsudku s uvedením zákonných ustanovení, ktoré sa použili.

Spomínanými zákonnými ustanoveniami, ktoré musí obsahovať výrok rozsudku sú právna veta, zákonné pomenovanie trestného činu (jeho druh a názov) a právna kvalifikácia.

Až na formálne označenie kategórie trestného činu, kde Okresný súd Michalovce uviedol namiesto prečinu, zločin a Krajský súd v Košiciach to v odvolacom konaní nenapravil, však boli všetky ostatné požadované náležitosti splnené.

Najvyšší súd tak uzatvára, že hoci súdy nižšieho stupňa po správnosti neuviedli vo výroku o vine zákonne pomenovaný druh trestného činu, nemohlo sa s ohľadom na závažnosť tohto formálneho pochybenia jednať o namietaný dovolací dôvod. Nebude tak potrebná ani akákoľvek úprava meritórnych rozhodnutí vo veci.

Uvedené pochybenie nebude mať vplyv ani na právne postavenie obvineného napríklad pri posudzovaní podmienok pre prípadné podmienené prepustenie z výkonu trestu, či zahľadanie odsúdenia.

Pri úvahách o splnení podmienok na podmienené prepustenie z hľadiska toho či sa jedná o zločin alebo prečin, nebude môcť totiž konajúci súd mechanicky vychádzať z nesprávneho označenia kategórie trestného činu, ale to, či sa jedná o zločin alebo prečin bude musieť skonštatovať na základe zákonného pomenovania daného trestného činu a jeho paragrafového označenia a na základe oboznámenia sa so znením skutku v rozsudku ako aj s celým rozsudkom.

Uvedené pochybenie nemá v danej veci ani žiaden vplyv ani na prípadnú aplikáciu materiálneho korektívu

v zmysle § 10 ods. 2 Trestného zákona, a to vzhľadom na závažnosť spôsobeného následku.

Z uvedeného vyplýva, že v trestnej veci obvineného nemožno dospieť k záveru o tom, že by bol naplnený dôvod dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku, a preto aj v tejto časti dovolaciu argumentáciu obvineného najvyšší súd odmietol ako zjavne nedôvodnú.

Pretože najvyšší súd s poukazom na vyššie konštatované nezistil naplnenie dôvodov dovolania uvádzaných obvineným, rozhodol v konečnom dôsledku tak, ako je uvedené vo výroku tohto uznesenia.

Toto rozhodnutie bolo prijaté pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.